

תוכנית על מפעל משנה תורה

רשת מורשת בקול ישראל י"ט חשון התשע"ה (12.11.2014). מנחה: אבישי בר אושר

דבריו של הרב אבי גיסר, ראש מכון משפטי ארץ רב היישוב עפרה שהיו שותפים

לביאור ספרי המשפט [ערוך]

מדיניות רווחה, ואת כל היסודות למדנו רק מהרמב"ם. אנחנו גם זכינו להוסיף בסוף כרך ד', שורה של נספחים שעניינם - חוזים, איך אדם בישראל היום חותם חוזה כהלכה? הרי אדם נזהר במאכל, במשתה, הוא בודק את תעודת הכשרות של כל מה שנכנס לפיו, הוא בודק היום בשמיטה מאיזה ספק ואיזו סחורה הוא קונה ואוכל, אבל לא מספיק בודקים את השאלה היסודית, האם אני חתמתי על חוזה על פי ההלכה, אפילו חוזה פשוט לחברת הפלאפון הסלולרי, האם אני שכרתי דירה או רכב על פי ההלכה? אולי אני חלילה נכשל בשאלות של ריבית, של תנאי, שאסור של פי ההלכה, אולי אני לא דואג מספיק שאם יהיה סכסוך בעסקה שאני עושה, שאני אוודא עכשיו שהיא תהיה נידונה על פי ההלכה, מה שקרא "סעיף הבוררות על פי דין תורה". וכן בכל מרחב דיני ממונות, האם אנחנו מקפידים בכל דיני ממונות כמו בדיני מאכל ומשתה, כמו בדיני שבת וחגים? זה חלק אדיר בתורה שמצפה לגאולה, ועל פי היסודות של הרמב"ם, אנחנו יכולים לכתוב משנה סדורה ומשנה ברורה לחלק דיני הממונות.

אבישי: אכן, הדברים כל כך ברורים, מובנים ומתומצתים. הרב אבי גיסר, אני רוצה באמת להודות לך. להסביר את הדברים בפשוטם, איך המשפט העברי, איך ההלכה בכל מכמניה, שמענו לפני כן את העניין של הלכות המקדש, טהרה, קדושה, חוזה מכר, מכר רכב, חוזה עבודה, הכל על פי משנתו של הרמב"ם. אני רוצה להודות לך שוב, הרב הגאון הרב אבי גיסר ראש מכון משפטי ארץ רב היישוב עפרה.

הרב גיסר: ברוכים תהיו, יישר כח. וילמדו כל בית ישראל את משנה התורה הזה.

אבישי: הרב הגאון הרב אבי גיסר, ראש מכון משפטי ארץ, שהם עוד שותף, כשהמנוע זה כמובן הרב יוחאי עם המפעל האדיר - מפעל משנה תורה. ערב טוב לכבוד הרב.

הרב גיסר: ערב טוב.

אבישי: שותפים במפעל בספרי המשפט - כרך ד', ואני רואה שגם אתם לקחתם חלק בהכרת הרמב"ם בשיטה היסודית והתשתיתית, מה מיוחד ברמב"ם שאתם גם הצטרפתם כמכון שעוסק בחקר משפט.

הרב גיסר: קודם כל, היטבת להגדיר שהרב יוחאי הוא באמת מנוע, שראוי להעריך ולשבח את המפעל הגדול. כאשר הוא הציע לנו לקחת חלק מתוך העיסוק הקבוע שלנו בכל תורת המשפט, בארבעת ספרי המשפט הגדולים של הרמב"ם - נזקים, קניין, משפטים ושופטים, שזו חטיבה שלימה של ממשל ומשפט, בעם ישראל ובמדינת ישראל השלימה - מדינת התורה. כאשר באים להכין את עצמינו לסוגיות הגדולות של ניהול מדינה מודרנית ומתועשת, בעלת יכולות, על פי התורה וההלכה, אין לנו אלא הנשר הגדול - הרמב"ם, שרק הוא עסק בתורה שלימה. הייחוד הגדול של הלימוד ברמב"ם, שבו האדם יכול להקיף את התורה כולה, זה נשמע כמעט דמיוני, זה נכון שהוא לא מקיף את כל דברי הראשונים והאחרונים, אבל הוא מקיף את יסודות ההלכה ואת כל פרטי ההלכה, בסקירה אחת, ובשלימות אחת, וזה סודו של הרמב"ם. במכון שלנו, כבר 15 שנה, עוסקים בחקר ההלכה והמשפט במדינת ישראל, עם ספרות שלימה שהוצאנו בנושא, ספרות שו"ת של שאלות ותשובות בהלכות זכויות יוצרים, דיני עבודה, גזל, צדקה, מיסים, מדיניות כלכלית,